BIULETYN ZWIĄZKU ZIEM GÓRSKICH

Rok I Dnia 1 lipca 1938 r. Nr 1

Wychodząc z założenia, że sprawna działalność Związku Ziem Górskich zależy w dużej mierze od należytego informowania zainteresowanych instytucji i osób o organizacyjnych i fachowych pracach Związku — Zarząd Główny rozpoczyna wydawanie niniejszego Biuletynu. Biuletyn ten będzie wydawany raz w miesiącu i poświęcony omówieniu prac Związku oraz informowaniu ludności górskiej o sposobach zaradzenia bolączkom, poruszanym w ramach zjazdów powiatowych, organizowanych przez Związek w poszczególnych powiatach górskich.

We własnym dobrze zrozumiałym interesie każdy mieszkaniec ziem górskich powinien czytać Biuletyn Związku Ziem Górskich, gdyż znajdzie w nim porady i wskazania dotyczące wszystkich dziedzin jego życia i potrzeb posiadanego gospodarstwa.

Biuletyn będzie składał się z 2-ch części.

Dział I: Sprawy organizacyjne. Omawiane w nim będą sprawy natury ogólno-organizacyjnej dotyczące prac Związku.

Dział II: „Nasze sprawy", w którym omawiane będą zagadnienia: rolne, leśne, łowieckie, rybołóstwa, przemysłu ludowego, komunikacyjne, turystyczne, letnictwa, uzdrowiskowe, swojszczyzny, kulturalne, oświatowe, propagandowe i różne — pod kątem widzenia potrzeb mieszkańców ziem górskich.

ZARZĄD GŁÓWNY
ZWIĄZKU ZIEM GÓRSKICH

Dział I-szy
Sprawy Organizacyjne

I. Utworzenie Oddziału Stanisławowskiego i Lwowskiego Zw. Z. G.

Związek Ziem Górskich dążąc do jak najściślejszego kontaktu z terenem, objętym działalnością Zw. Z. G., powołał w roku 1937 do życia Oddziały w Krakowie dla województwa krakowskiego i śląskiego oraz we Lwowie dla województwa lwowskiego i stanisławowskiego. Po rocznej działalności obu Oddziałów okazało się, że Oddział Lwowsko-Stanisławowski z powodu zbyt dużego obszaru działalności i zbyt wielu zagadnień obu województw południowo-wschodnich nie mógł nadążyć w swych pracach za narastającymi z dnia na dzień potrzebami gospodarczymi i kulturalnymi ziem górskich województw lwowskiego i stanisławowskiego. Wobec tego Zarząd Główny Zw. Z. G. postanowił przeprowadzić reorganizację tego Oddziału w kierunku powołania do życia samodzielnego Oddziału Lwowskiego i Stanisławowskiego.

Na organizacyjnym posiedzeniu Rady Oddziału Lwowskiego Zw. Z. G. w dniu 29 kwietnia b. r. utworzono Oddział z Zarządem, na którego czele stanął p. dyr. Konrad Szubert, a Wiceprezesem został p. dyr. Tomasz Zan. Sekretariat Zarządu Oddziału powierzono p. inż. Jerzemu Wardzale, a sprawy finansowe p. dyr. Michałowi Guzeckiemu. Wiceprezes Zarządu Głównego prof. dr W. Goetel w dłuższym przemówieniu nakreślił cele i zadania działalności Oddziału Lwowskiego Zw. Z. G., podkreślając, że dotychczasowy stan rzeczy na terenie górskim woj. lwowskiego musi ulec zmianie na lepsze przez rozwój życia gospodarczego i kulturalnego drogą racjonalnego i planowego wykorzystania wszystkich bogactw naturalnych tych ziem. A więc przede wszystkim należy opracować program rozwoju letnisk i uzdrowisk i zorganizować masowy ruch letniskowo-turystyczny, który na ziemiach górskich jest podstawą dochodów ludności. Nadto należy ująć zagadnienia przemysłu ludowego, komunikacji, kultu-

ry i oświaty, swojszczyzny regionalnej, a nade wszystko zagadnienia rolne i związane z nimi: leśne, rybołóstwa itp. Nad wszystkimi tymi dziedzinami pracuje Związek Ziem Górskich od szeregu lat, dążąc na podstawie znajomości stanu obecnego do opracowania generalnego programu rozwoju życia gospodarczego i kulturalnego ziem górskich. Oddziały Związku Ziem Górskich powołane są do dostarczania Zarządowi Głównemu wszelkich informacji o potrzebach terenu powierzonego ich działalności.

Następnego dnia, tj. 30 kwietnia b. r. odbyło się organizacyjne zebranie Oddziału Stanisławowskiego przy licznym udziale przedstawicieli władz państwowych i organizacji gospodarczo-kulturalnych województwa stanisławowskiego. Po obszernej dyskusji nad referatem prof. dr W. Goetla powołano Zarząd Oddziału z prezesem p. dyr. Tadeuszem Woydatem. Wiceprezesem został p. Burzyński, sekretariat powierzono mgr. Wacławowi Muszyńskiemu, skarbnikiem wybrano p. dyr. E. Mielnika. W zebraniu wziął udział p. Wojewoda stanisławowski gen. St. Pasławski, który otaczając wszelkie prace gospodarcze i społeczne serdeczną opieką, żywo interesował się programem, jaki nakreślił sobie Zarząd Oddziału Stanisławowskiego Zw. Z. G. dla podniesienia gospodarczego i kulturalnego ziem górskich woj. stanisławowskiego.

Wszystkie organizacje i towarzystwa gospodarcze, społeczne i kulturalne, pracujące na terenie województw lwowskiego i stanisławowskiego oraz poszczególne osoby winny kierować wszelkie informacje o potrzebach gospodarczych i kulturalnych na terenie obu województw do Zarządu Oddziałów we Lwowie i w Stanisławowie pod następującym adresem:

1) **Z terenu województwa lwowskiego** do Zarządu Oddziału Lwowskiego Zw. Z. G. we Lwowie, ul. Chorążczyzny 17.

2) **Z terenu województwa stanisławowskiego** do Zarządu Oddziału Stanisławowskiego Zw. Z. G. w Stanisławowie, ul. Karpińskiego 7.

II. Rada Oddziału Krakowsko-Śląskiego Zw. Z. G.

W dniu 29 maja b. r. odbyło się zebranie Rady Oddziału Krakowsko-Śląskiego Zw. Z. G. pod przewodnictwem Prezesa Oddziału, sen. E. Kleszczyńskiego.

Rada Oddziału po zgórą rocznej działalności Zarządu Oddziału przyjęła do wiadomości sprawozdanie z prac Zarządu i sprawozdanie finansowe, które po wyczerpującej dyskusji jednogłośnie zatwierdziła. Zarząd Oddziału wypełnił najzupełniej swoje zadania w okresie sprawozdawczym w dziedzinie akcji inicjatywy, koordynacji i interwencji. Jak oświadczył Prezes sen. E. Kleszczyński Zarząd Oddziału przeprowadził szereg prac i przyspieszył ich załatwienie w dziedzinie rolnej, komunikacyjnej, swojszczyzny regionalnej (jej ochrony i rozwoju) oraz kulturalno-oświatowej.

Rada Oddziału uchwaliła program prac Zarządu Oddziału na r. 1938 39, który obejmuje szereg działów a to:

a) regulacja potoków górskich, która będzie objęta wnioskiem na Radę Naczelną Zw. Z. G w związku z komasacją,

b) wynajdywanie i udostępnienie obiektów, nadających się do akcji letniskowej i wczasów pracowniczych,

c) przetwórstwo płodów rolnych, szczególnie owoców i wykorzystanie płodów leśnych (jagody, grzyby, jałowiec itp.),

d) zbieranie dalszych informacji o niedostatkach komunikacyjnych, gospodarczych, kulturalnych, oświatowych pewnych miejscowości lub okolic,

e) zbieranie informacji co do źródeł mineralnych w górach, niewykorzystanych lub wykorzystywanych źle,

f) rozważenie możliwości urządzania „Świąt Pracy" podobnie jak to ma miejsce w powiecie leskim i sanockim,

g) dalsze czuwanie nad właściwym rozwojem Szczawy, Wysowej, okolic Zawoi, Rożnowa i innych,

h) współpraca w II Zjeździe Naukowym Badań Ziem Wschodnich, który odbyć się ma w Krakowie w październiku b. r. a poświęcony będzie Karpatom.

Nadto Rada przyjęła wniosek dr K. Załuskiego w sprawie elektryfikacji kolei Kraków — Mszana Dolna — Zakopane, co przyczyni się do rozwoju gospodarczego przez usprawnienie pracy warsztatów przemysłowych na wsiach. O ile bowiem w normalnych warunkom winno się najpierw mówić o elektryfikacji a potem dopiero o budowie kolei, to jednak na obszarze ziem górskich sytuacja przedstawia się w ten sposób, że najpierw trzeba znaleźć poważnego konsumenta energii elektrycznej, jakim niewątpliwie jest linia kolejowa zelektryfikowana, dopiero później do sieci elektrycznej dołączą się właściciele średnich warsztatów przemysłowych.

Z innych spraw Rada zajmowała się radiofonizacją wsi górskich, budową dróg, wydawnictwami dla ludności wiejskiej, koniecznością objęcia rejonu Rożnowa planami zabudowy itp.

Wszystkie te sprawy Oddział w odpowiednim opracowaniu przekaże Zarządowi Głównemu do dalszego poparcia i realizacji.

III. Związek Letniskowo-Turystyczny „Bieszczady"

Z roku na rok ruch letniskowo-turystyczny wzmagał się i nadal się wzmaga, obejmując przede wszystkim ziemie górskie. To też okazało się koniecznym rozpoczęcie akcji mającej na celu odpowiednie przygotowanie terenu wsi górskiej na przyjęcie letnika i turysty oraz prowadzenie propagandy i akcji informacyjnej o warunkach pobytu w letniskach górskich. Akcję tę prowadzą Związki Letniskowo-Turystyczne, z których 2 działały na terenie ziem górskich: w Stanisławowie i w Krakowie. Teren górski woj. lwowskiego dotychczas nie był objęty działalnością podobnych organizacji. Wychodząc z założenia, że walory letniskowo-turystyczne tej części Karpat w niczym nie

ustępują walorom Karpat zachodnich i wschodnich, a tylko słaba propaganda i nieznajomość terenu wśród szerszych rzesz turystów są przyczyną słabego ruchu letniskowo-turystycznego w Bieszczadach, Związek Ziem Górskich zainicjował powołanie do życia dla obszaru górskiego woj. lwowskiego Związku Letniskowo-Turystycznego. Po wstępnych pracach organizacyjnych odbyło się we Lwowie w dniu 4 kwietnia b. r. konstytuujące zebranie tego Związku, który otrzymał nazwę „Związek Letniskowo-Turystyczny Bieszczady". Na prezesa Zarządu wybrano inż. T. Wereszczyńskiego, zaś w skład Zarządu wchodzą przedstawiciele samorządu i organizacji gospodarczych, letniskowych i kulturalno-oświatowych.

Biuro Związku mieści się we Lwowie przy ul. Bourlarda 5.

Związek „Bieszczady" zainicjował cały szereg prac nad przygotowaniem terenu, objętego jego działalnością, do przyjęcia turystów i letników. Zorganizowano kurs dla instruktorów letniskowo-turystycznych w powiatach i gminach, rozpoczęto akcję propagandową oraz opracowano wstępny projekt inwestycji letniskowo-turystycznych na najbliższe 2 lata.

Związek „Bieszczady" zgłosił przystąpienie do Związku Ziem Górskich w charakterze członka.

IV. Zjazd Górski w Nowym Sączu

Wzorem lat ubiegłych organizuje Związek Ziem Górskich w czasie od 12 — 15 sierpnia b. r. Zjazd Górski w Nowym Sączu. Program Zjazdu przewiduje prócz widowisk regionalnych z udziałem grup górali z całego Podkarpacia, szereg imprez o charakterze i znaczeniu gospodarczym. A więc odbędzie się pokaz koni połączony z premiowaniem wyróżnionych sztuk, pokaz bydła, owiec oraz wzorowych hal. W ramach Zjazdu Górskiego Związek Ziem Górskich organizuje obrady gospodarcze, podczas których w szeregu fachowych referatów przedstawione zostaną linie wytyczne rozwoju gospodarczego i kulturalnego ziem górskich, opracowane na podstawie studiów nad stanem obecnym w tych dziedzinach oraz przyjęte zostaną tezy odnośnie realizacji programu.

W celu jak najszerszego zainteresowania ludności ziem górskich z głównymi tezami programu oraz zasięgnięcia opinii przedstawicieli ludności Związek pragnie, by w obradach gospodarczych w Nowym Sączu wzięli udział możliwie jak najliczniejsi przedstawiciele organizacji rolniczych, społecznych i kulturalnych z całego Podkarpacia. W tym celu już dzisiaj należy zgłaszać udział w obradach gospodarczych do Wydziałów powiatowych w powiatach górskich. Dla uczestników obrad gospodarczych Związek prześle akrty uczestnictwa upoważniające do 75% zniżki kolejowej na przejazd do Nowego Sącza i powrót do domu, zarezerwuje bezpłatne kwatery w Nowym Sączu oraz wyżywienie po zniżonej cenie w czasie trwania Zjazdu w Nowym Sączu.

V. Wydawnictwa Związku Ziem Górskich

W ostatnim czasie wydał Związek Ziem Górskich kilka popularnych wydawnictw z dziedziny rolnej. Ukaza-

ła się broszura inż. Mieczysława Nowaka p. t. „Gospodarka na hali“, omawiająca racjonalną gospodarkę na halach w województwie śląskim i krakowskim. Broszura inż. St. Czernego „Jak należy chować owce“, przeznaczona jest dla regionu huculskiego i omawia najbardziej racjonalny sposób chowu owiec i wykorzystania surowca mlecznego i wełny. W celu umożliwienia kupna obu tych broszur przez najszerszy ogół rolników Związek wyznaczył bardzo niską cenę za egzemplarz pojedyńczy gr. 20. Obie broszury są bogato ilustrowane w estetycznej oprawie i są do nabycia:

1) Broszura „Gospodarka na hali“ w Izbie Rolniczej w Krakowie, Plac Szczepański 8.

2) Broszura „Jak należy chować owce“ w Książnicy Małopolskiego T-wa Rolniczego we Lwowie, ul. Kopernika 20 lub bezpośrednio w Związku Ziem Górskich, Warszawa, ul. Mokotowska 61.

Ponadto Związek Ziem Górskich wydał broszurę prof. dr W. Goetla pt. „Zagadnienia regionalizmu górskiego w Polsce“, omawiającą program prac Zw. Z. G. nad rozwojem życia gospodarczego i kulturalnego ziem karpackich. Broszura dyr. inż. J. Rudnickiego pt. „Zagadnienia gospodarcze i kulturalne wsi górskiej“ omawia aktualne problemy rozwoju gospodarstwa rolnego w górach drogą podniesienia kultury rolnej.

Całokształt prac Związku Ziem Górskich wykonanych w pierwszym okresie istnienia i działalności Związku, tj. od 12 listopada 1936 — 31 grudnia 1937 r. omawia „Sprawozdanie Związku Ziem Górskich“ wydane w styczniu br.

Wszystkie 3 wyżej wymienione wydawnictwa można otrzymać w Biurze Związku w Warszawie, ul. Mokotowska 61 m. 28. Cena broszury prof. dr W. Goetla i dyr. inż. J. Rudnickiego wynosi gr. 50 za egzemplarz pojedyńczy. „Sprawozdanie“ wysyła Biuro bezpłatnie po nadesłaniu znaczka pocztowego gr. 50 na przesyłkę.

VI. Nagrody za „Tydzień Gór“ w Wiśle

Związek Ziem Górskich po każdorazowym „Święcie Gór“ przyznaje wyróżnionym zespołom regionalnym względnie wyróżnionym członkom zespołów nagrody w postaci rasowego drobiu, narzędzi rolniczych itp. W roku bieżącym na podstawie opinii Sądu Konkursowego w Wiśle przyznane zostały nagrody indywidualne i zbiorowe. Zgórą 80 nagród indywidualnych przyznano w postaci gniazd rasowego drobiu, latarni, paszy treściwej, radioodbiorników i książek. Nagrody zbiorowe otrzymały wyróżnione zespoły w postaci cementu na budowę wzorowych gnojowni, soli potasowych, drzewek owocowych, beczkowozów do rozwożenia gnojownicy itp.

Wszystkie te nagrody zostały względnie zostaną przekazane nagrodzonym przez Izby Rolnicze w Krakowie i we Lwowie.

V. Z żałobnej karty

We Lwowie zmarł w czerwcu ś. p. inż. Fr. Szczygieł, Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego w

Urzędzie Wojewódzkim Lwowskim. Zmarły był członkiem Zarządu Oddziału Lwowskiego Zw. Z. G. oraz Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Związku „Bieszczady“. Przedwczesna śmierć nie pozwoliła Mu zrealizować programu pracy nad podniesieniem regionu Bieszczad, dla którego poświęcił tak dużo czasu i energii.

Cześć Jego pamięci.

Dział II-gi

„Nasze Sprawy“

Podczas konferencji powiatowych Związku Ziem Górskich w Lesku, Kosowie, Skolem, Limanowej i Żywcu poruszono szereg spraw związanych z podniesieniem sadownictwa i warzywnictwa. Wyjaśniamy przeto, że:

a) warunki kredytów na zakładanie sadów są następujące:

1) Z kredytu mogą korzystać rolnicy, zakładający sad na przestrzni co najmniej $\frac{1}{2}$ ha o odpowiednim dla danego terenu doborze odmian.

2) W zasadzie kredyt rozprowadzany jest za pośrednictwem instytucji kredytowych na ich własne ryzyko, kredyty w sumach od zł 2.000.— wzwyż mogą być udzielane bezpośrednio.

3) Kredyt obejmuje wartość drzewek, koszt przewozu koleją i koszt pomocy technicznej przy wytyczaniu terenu i dozoru sadzenia, przy czym koszt pomocy technicznej nie może być kredytowany wyżej jak 20 gr od drzewka.

4) Termin kredytu 4-letni, przy spłacie w 6-ciu półrocznych ratach, przy płatności I-ej raty po $1\frac{1}{2}$ roku.

5) Kredyty zabezpieczone są na normalnych zasadach, obowiązujących w Państwowym Banku Rolnym.

6) Pośrednicząca instytucja kredytowa korzysta z kredytu w ten sposób, że w granicach przyznanego kredytu i złożonego zabezpieczenia, na zlecenie zainteresowanych rolników zamawia drzewka w szkółkach z tym, że odpis zamówienia powinien być przesłany do Państwowego Banku Rolnego za pośrednictwem opiniującej organizacji rolniczej (Izby Rolniczej), że z tego kredytu sumy na zlecenie instytucji pośredniczącej są wypłacane bezpośrednio szkółkom za dostarczony materiał drzewkowy oraz organizacjom rolniczym

(Izbom Rolniczym) za pomoc techniczną.

7) Oprocentowanie kredytu liczone jest wg. obowiązujących w P. B. R. normalnych stawek procentowych (obecnie dla instytucji pośredniczących 5½%, a dla rolników korzystających z kredytu bezpośrednio w P. B. R. 7%).

Rolnik, pragnący zakupić drzewka przy pomocy kredytu Państwowego Banku Rolnego winien zwrócić się do swego Okręgowego Towarzystwa Rolniczego, które udzieli mu wszelkiej pomocy przy staraniach o kredyt oraz przy zakładaniu sadu i jego prowadzeniu.

b) W a r z y w n i c t w o n a t e r e n a c h l e t n i s k o w y c h:

Niewątpliwie rozwój warzywnictwa na terenach letniskowych może znacznie zwiększyć dochodowość właścicieli gospodarstw rolnych w pasie podgórskim. Rolnicy powinni przeto pamiętać o uprawie przynajmniej najniezbędniejszych warzyw spożywanych przez letników, a w sąsiedztwie uzdrowisk nawet o nastawieniu gospodarstw na produkcję warzywniczą.

Organizowaniem specjalnej akcji letniskowej zajmują się Izby Rolnicze przy pomocy Okręgowych Towarzystw Rolniczych. Do nich więc powinien się zwracać każdy zainteresowany tą akcją rolnik we własnym interesie, żądając odpowiednich wskazań i pomocy fachowej.

Z zagadnieniem akcji warzywniczej wiąże się sprawa spożycia warzyw przez ludność wiejską. Sprawa ta jest niedoceniana jeszcze należycie przez mieszkańców wsi, a przecież nie można mówić o racjonalnym odżywianiu się bez spożywania warzyw. Zwłaszcza spożycie warzyw przez dzieci ma zasadnicze znaczenie dla prawidłowego ich rozwoju fizycznego i zdrowia. Z tego też punktu widzenia akcją warzywniczą powinien się interesować każdy rolnik a hasło: „ogródek warzywny przy każdej chacie winno być rozpowszechniane wszędzie.

Zamało jednak jest uprawiać warzywa, trzeba jeszcze umieć z nich robić przetwory, tak, żeby były zdatne do spożywania w ciągu całego roku. Nadto trzeba umieć sporządzać warzywa w sposób taki, żeby stanowiły smaczną i zdrową codzienną strawę rolnika. Tymi ostatnimi sprawami wchodzącymi w zakres pracy gospodyń wiejskich zajmują się koła gospodyń wiejskich. Każda więc gospodyni wiejska powinna brać udział w pracach kół gospodyń wiejskich — ucząc się tam, jak uprawiać, przyrządzać i konserwować warzywa.

Do uprawiania warzyw w każdym gospodarstwie powinno się przyzwyczajać od dziecka, ucząc się nowoczesnych metod uprawiania warzyw. Dlatego też młodzież na wsi powinna jak najliczniejszy brać udział w konkursach przysposobienia rolniczego— ucząc się jak należy uprawiać warzywa w konkursach ogródków warzywnych.

c) B u d o w a s u s z a r ń i p r z e t w ó r n i o w o c o w y c h.

Podczas konferencji powiatowych poruszano niejednokrotnie konieczność budowania suszarni i przetwórni

owocowych, przy pomocy kredytów bankowych. Otóż sprawa ta niewątpliwie jest zasadnicza dla opłacalności sadownictwa, tym niemniej jest ona dopiero końcowym etapem akcji sadowniczej. Jak w każdej robocie, o ile ma ona dać istotne korzyści — tak i w sadownictwie potrzebna jest pewna planowość. Gdy chodzi o sadownictwo — planowy jego rozwój powinien zaczynać się od zakładania sadów handlowych, zorganizowania sieci spółdzielni, producentów owoców i dopiero potem jest właściwa pora na budowę przetwórni i suszarni. Wspomniana kolejność poczynań ma uzasadnienie w tym, że opłacalne funkcjonowanie przetwórni i suszarń owocarskich wiąże się ściśle z odpowiednią ilością i jakością owoców, które mogą być dostarczone do przeróbki. W drodze zakładania sadów warunek ten będzie spełniony. Z kolei producenci owoców powinni się organizować w spółdzielniach owocarskich, które posiadają odpowiednie zabezpieczenie i — dysponując odpowiednią ilością i jakością owoców — będą mogły dopiero liczyć na uzyskanie kredytów bankowych na budowę suszarni i przetwórni.

Oprócz suszarni i przetwórni spółdzielczych, użytkowanych przez większy zespół osób, są stosowane także urządzenia tego rodzaju na mniejszą skalę. Chodzi mianowicie oto, że owoce powinny być spożywane we wszelkich postaciach przez każdą rodzinę gospodarską w ciągu całego roku. Zatym w każdym gospodarstwie powinien być komplet najniezbędniejszych narzędzi do przeróbki i suszenia owoców na własne potrzeby.

Wprawdzie kredyty bankowe na tego typu urządzenia gospodarskie nie są udzielane poszczególnym gospodarzom, tym niemniej własnymi siłami zapobiegliwy gospodarz może się w nie stopniowo zaopatrzyć.

Metod przerabiania owoców na własny użytek uczą koła gospodyń wiejskich lub powiatowe organizacje rolnicze.

d) Ochrona sadów przed szkodnikami i chorobami.

Na jednej z konferencji powiatowych Związku Ziem Górskich poruszono konieczność zorganizowania kolumn fitosanitarnych, które by przeprowadzały walkę z chorobami i szkodnikami drzew owocowych, podnosząc w ten sposób opłacalność sadownictwa. Wyjaśniamy, że ogrodnicze kolumny fitosanitarne okazały się w praktyce niecelowe i jako najlepszą metodę walki z chorobami i szkodnikami sadów owocowych uznano akcję, prowadzoną indywidualnie przez każdego właściciela sadu. W tym celu należałoby dążyć, aby każdy właściciel sadu, mający powyżej 50 drzew posiadał własny opryskiwacz. Natomiast właściciele sadów mniejszych powinni być zrzeszeni celem użytkowania wspólnych aparatów. Zakup chemikalii należy czynić zbiorowo, gdyż przy hurtowym zakupie tych środków otrzymuje się najniższe ceny jednostkowe. Jak przeprowadzać walkę z chorobami i szkodnikami sadów dowie się każdy z broszury K. Strawińskiego p. t. „Ochrona sadów przed chorobami i szkodnikami“. Cena zł 1.30 do nabycia w Książnicy dla rol-

…ników w Warszawie, ul. Kopernika 30 i w innych księgarniach.

✱

Wyjaśnienia i informacje odnośnie innych spraw, omawianych podczas konferencji powiatowych Związku Ziem Górskich podamy w następnych Biuletynach.

Ponadto w Biuletynie zamieszczać będziemy odpowiedzi na zapytania, nadsyłane przez organizacje i osoby należące do Związku Ziem Górskich.

Biuletyn redagują: K. Pawlewski i B. Jędrzejowski.

Adres redakcji: Warszawa, Mokotowska 61 m. 28.

5065 — Zakłady Drukarskie W. Piekarniaka, Warszawa, Okólnik 10, tel. 644-59 i 592-40.